ÅDALSBRUK BARNEHAGE

Rom for alle,
blikk for den enkelte

Årsplan 2021/2022

Miljøfyrtårn®

TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE TRAFIKKSIKKER

Rom for alle, blikk for den enkelte

Barn synes sommerfuglen er nydelig og fascinerende- men de tenker jo ikke over at den ikke ser sine egne vinger, og kan se hvor vakker den er. Slik tenker også vi som jobber i barnehage - at alle barn er nydelige og unike, og det er vår oppgave å fortelle dem det- hver eneste dag! Sommerfugler flyr aldri rett frem, de flyr fra side til side før de finner sin vei. Og slik er det også for oss mennesker, vi må fly vår egen vei for å finne frem.

HOS OSS OPPLEVER BARNET:

Glede-
Barna skal få opplevelser med å glede seg sammen over store og små ting. Vi skal vise glede hver dag!

Vennskap-
Barna skal få erfaringer og opplevelser med vennskap. Vi vil støtte barna i å skape gode relasjoner og kriterier for å opprette vennskap og holde på venner.

Lek-
Lek er en stor og viktig del av barnas hverdag. I leken bearbeider barna mange av hverdagens inntrykk. Leken skaper fantasi og kreativ utvikling hos barna. Hos oss opplever barna et lekent miljø.

Omsorg-
Barna skal oppleve omsorg fra oss ansatte hele tiden. De skal bli sett og møtt med sine behov. Ved å få erfaringer med omsorg tror vi barna vil lære å gi omsorg.

Læring-
Barna vil oppleve læring gjennom alle hverdagsaktiviteter og temaer vi jobber med. Barnehagen er god til å tilrettelegge for læring i de fleste situasjoner i løpet av dagen. Vi bringer inn ulike typer kunnskap som antall, rom, form og språk og lignende. Læringen foregår i en lekende form.

Trygghet-
Barna skal oppleve at barnehagen er et trygt og forutsigbart sted. Her vil de bli møtt av ansatte som er godt kjent og trygge i sin rolle.

Opplevelser-
Vi vil gi barna varierte opplevelser. De skal få opplevelser i takt med sin utvikling, derfor vil ikke alle få de samme opplevelsene til enhver tid.

Utvikling-
Barn utvikler seg forskjellig. Hos oss vil barna få lov å utvikle seg og få erfaringer som passer hvert enkelt barns nivå. Målet er ikke at alle skal bli like.

Tid-
Vi skal gi barna tid; tid til å være barn, tid til lek, tid til ro, tid til læring, tid til å utvikle seg i sitt tempo og tid fra oss ansatte

Mestring-
Barna skal få positive opplevelser med mestring. Derfor vil vi tilrettelegge slik at alle får erfaringer med sine styrker og dermed oppleve mestring. Å få gode opplevelser med mestring vil også gi barna et positivt selvbilde.

Humor-
Barna skal få ta del i humor og glede hver dag. Vi skal le sammen med barna. Barna skal få erfaringer med at vi kan gjøre mye rart og så le av det etterpå. Vi vil by på ulike humoristiske innslag i hverdagen.

Utfordringer-
Barna skal få utfordringer tilpasset sitt individuelle nivå. Slik at alle skal få strekke seg, men samtidig skal alle få opplevelser med mestring.

Fellesskap-
Barna skal få erfaringer med å være en del av et felleskap. Oppleve gleden av å høre til.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Hos oss opplever barnet	s 1
Hva er en årsplan?	s 2
Styrer	s 3
Avdeling Brovold	s 4
Avdeling Løkja	s 6
Barnehagens verdier	s 8
Barnehagens innhold	s 11
Fokusområde: «Rom for alle, blikk for den enkelte»	s 13
Arbeidsmetode; LØFTsmart	s 16
Gode LØFT råd til foreldrene	s 19
Kultur for læring	s 20
Progresjonsplan for fagområdene	s 21
Skolestarterklubben	s 24
HOPP i barnehagen	s 26
Trafikksikker barnehage	s 27
Samarbeidspartnere	s 28

HVA ER EN ÅRSPLAN?

En årsplan har flere funksjoner:

- Arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning
- Utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlaget for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eiere, politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte
- Årsplanen skal si noe om de pedagogiske målene våre, og hvordan vi jobber for å nå disse.

I følge Lov om barnehager (barnehageloven) og Rammeplan for barnehagen, skal alle barnehager utarbeide årsplan. Årsplanen skal godkjennes av samarbeidsutvalget.

Det vil bli sendt ut månedsplaner og skriv på mail hver måned, med litt info om hva vi har holdt på med og planer framover.

Tlf Løkja	62 56 42 97 / 97 41 13 29
Tlf Brovold	62 56 42 96 / 46 85 73 11
Tlf Kontoret	62 56 42 92

Barnehagen har åpent fra 07.00-16.30 mandag-fredag, med unntak av:

- Fra og med julaften og romjulen, onsdag i påskeuka
- Offentlige helligdager
- Barnehagen har 5 planleggingsdager i løpet av året. I år blir disse: 16. august, 17. august, 5. november, 28. januar og 27. mai.
- Barnehagen er sommerstengt i uke 29 og 30

STstyrer

Marit Kristiansen

Jeg ble ferdig utdannet som barnehagelærer i 2009, og har siden jobbet med barn og unge innenfor flere ulike enheter og virksomheter. Har også erfaring med å jobbe innenfor psykiatri og mennesker med psykisk utviklingshemming. Har videreutdanning i både sosial og spesialpedagogikk, psykososialt arbeid med barn og unge, og nå holder jeg på med en master innen utdanningsledelse ved Høgskolen i Innlandet.

Jeg har jobbet i Ådalsbruk barnehage siden august 2019. Min kjernekompetanse er at jeg har en bred og sammensatt bakgrunn, både innenfor yrkeslivet men også med utdanning og at jeg ser barn med en helhetlig tilnærming. For meg er betydningen av tidlig innsats i barnehagealder helt essensiell, og hvilken betydning vi som jobber rundt barn har for å skape den trygge barndommen.

For meg er det viktigste å skape den trygge og gode relasjonen med hvert enkelt barn, og være med å bygge den solide grunnmuren alle barn har behov for å ha for å skape en god selvfølelse og mestre sin hverdag.

Kjersti Benningstad

Jeg har en faglærerutdanning i bunnen med engelsk, kunst og håndverk og fordypning i musikk. Etter å ha jobbet noen år i barnehage tok jeg barnehagepedagogikk og småbarnspedagogikk ved Høgskolen i Lillehammer. Jeg har jobbet i Ådalsbruk barnehage siden 2010.

Jeg gir mye av meg selv sammen med barna og gjør meg tilgjengelig med deltakelse i lek eller spill, et fang eller en sang. Sang og musikk er viktig for meg og det fenger barna- jeg liker å ta med gitaren og holde sangstund. Jeg er også glad i å være ute sammen med barna, oppmuntre dem til å prøve nye ting, støtte dem underveis og juble sammen med dem når de mestrer.

Det er viktig for meg å bruke tid på å bygge god relasjon til hvert enkelt barn og at det er barnet som styrer tempoet. Jeg setter glede og humor høyt i hverdagen og å se hvert enkelt barn slik at alle får oppleve å være det av fellesskapet.

Åse Nordhaug Ransted

Jeg utdannet meg egentlig til å jobbe på kontor men kjente på at det ikke var riktig. Begynte å jobbe som tilkallingsvikar i barnehage i 2012 og oppdaget at det var jobben for meg! Jeg hadde praksis i Ådalsbruk barnehage i 2015 samtidig som jeg tok skolegangen for Barne- og ungdomsarbeiderfaget og tok fagbrev som praksiskandidat i 2018. Etter endt fagprøve fikk jeg fast stilling og har siden jobbet som fagarbeider i Ådalsbruk barnehage. Jeg har jobbet vekselsvis på småbarn og storbarn og trives like godt på begge avdelingene.

Jeg er kreativ, omsorgsfull og på jakt etter lysglimt i hverdagen. Jeg er god på å samle barna i en gruppe for å skape felles opplevelser. Jeg synes det er spennende med utfordringer og det som ikke er helt A4. Jeg er glad i å være ute og skape gode naturopplevelser. Det er viktig for meg å videreføre dette til barna. Ute kan man være litt mer fri og det er en god mulighet til å bruke kreativiteten for å finne på noe å gjøre.

Jeg vil være en god voksen for barna, en som gir nærhet når de trenger det, tulle når de trenger det og grenser når de trenger det. Jeg vil være med å skape en god barndom for barna.

Åse Engemoen

Jeg har fagbrev som Barne- og ungdomsarbeider. Jeg begynte å jobbe som vikar i Ådalsbruk barnehage i 2000 og ble fast ansatt i 2003.

Jeg er veldig glad i lek og drama og elsker å la fantasien ta del i leken. Aller helst er jeg på gulvet sammen med barna der vi skaper vår egen verden.

Jeg liker også veldig godt å være ute og å ta med barna på tur i skogen.

Det er viktig for meg at barna skal føle at jeg er en trygg voksen. En som ser dem ut fra deres behov. Jeg vil møte dem med et smil og vennlighet.

Siw Flyen

Jeg har jobbet over 20 år i barnehage og har jobbet i Ådalsbruk Barnehage siden 2011. Jeg stortrives og gleder meg til hver dag på jobb.

Mine kjernekompetanser er at jeg er rolig, tålmodig og tilstede sammen med barna. Jeg er glad i å lese bøker og synge med barna og liker det verdifulle samspillet man kan skape i disse situasjonene. Jeg er også glad i å være ute og å gi barna gode opplevelser i naturen.

For meg er det viktig å se enkeltbarnet og dets behov for å skape en god relasjon til hvert enkelt barn. Jeg ønsker å være en trygg voksen og skape trygge barn. Vi som jobber med barn er en stor del av barndommen til barna. Det ser jeg på som et stort ansvar og et stort privilegium.

Mona Kristin Asplund

Jeg utdannet meg som barnehagelærer ved Hamar lærerhøgskole allerede i 1992, og begynte da å jobbe i Ådalsbruk barnehage. Med unntak av noen få år, da jeg drev egen familiebarnehage og hadde et engasjement i Hamar kommune, så har jeg vært i Ådalsbruk barnehage.

Jeg syns det å jobbe med barn er veldig givende. For meg er det et mål å etablere nære relasjoner til hvert enkelt barn. Det er avgjørende for trivsel, vekst, livskvalitet og mestring. Jeg er en barna ser på som tydelig og trygg, og med mye omsorg.

Det jeg liker aller best er å ha god tid med barna ute i skogen. Det er herlig å se barna fascineres over vekster og småkryp, og hvordan de stadig finner seg nye fysiske utfordringer over røtter, på svaberg og generelt i ulendt terreng. Og ikke minst at de opplever mestring ut fra seg selv, uten forventninger utenfra.

Ellers er jeg veldig glad i alt av spill, og ser at det er veldig mye i læring det. Rim og regler, og spesielt regler med bevegelse eller «ride ranke»-regler og tilsvarende, der ett barn om gangen får min fulle oppmerksomhet, er også en viktig del av hverdagen for meg.

Karina Lundevold

Jeg utdannet meg til barnehagelærer på Høgskolen i Innlandet på Hamar og har siden da vært i vikariat i Ådalsbruk barnehage. Jeg har tidligere jobbet i familiebarnehage på sørlandet før utdanningen min.

Musikk og sang i barnehagen er essensielt for meg i mitt arbeid med barn, og under studietiden min skrev jeg bachelor om sang og musikk i barnehagen. Der tok jeg for meg hva musikk og sang kan tilføre i barnehagehverdagen for både store og små. Jeg har erfart at musikk og sang bidrar til et samhold og en tilhørighet barna seg i mellom som jeg mener er nødvendig for å skape et godt miljø både sosialt og i lek.

Jeg liker å være i skogen når vi kan det og syns skogen byr på gode erfaringer og fine øyeblikk sammen med barna. Kunst, kultur og kreativitet er et felt jeg trives godt med sammen med barna da jeg ser barna får uttrykke det de kanskje ikke får uttrykt verbalt eller kroppslig - dét er spennende! Videre syns jeg det er viktig at vi fokuserer på der barna er her og nå slik at de får kjenne på mestring og selvtillit som igjen ville kunne bidra til trivsel.

Tove Elin Kroken

Jeg har fagbrev som Barne- og ungdomsarbeider og videreutdanning i Sosialkompetanse og Spesialpedagogikk. I tillegg til spesialpedagogikk gikk jeg også barnehageutvikling på samme studie og er godkjent for å ha lærlinger i praksis.
Jeg har jobbet 26 år i barnehage og de siste 16 år i Ådalsbruk barnehage.
Det er viktig for meg å være en tilstedeværende, blid og sprudlende voksen. Jeg søker å se barna for den de er og gi dem trygghet og masse kjærlighet.

Ingvild Gylstrøm

Jeg har jobbet i forskjellige barnehager og skoler/SFO siden høsten 2012. Jeg startet i Ådalsbruk barnehage 1. januar 2021, men har i perioden vår 2017 og sommer 2019 jobbet som ringevikar i samme barnehage.
Jeg har veldig lyst til å studere Barne- og ungdomsarbeiderfaget.
I skolen og barnehagen har jeg jobbet mye i barnegruppe, men også med enkeltbarn.
For meg er det viktig å vise barna at jeg er tilstede, og at jeg er der for dem. Jeg er opptatt av å møte barna der de er, i både gleder og sorg. Jeg deltar gjerne i lek sammen med barna, og er ikke redd for å gi av meg selv i for eksempel rollelek.

BARNEHAGENS VERDIER

Våre verdier tar utgangspunkt i barnehagelovens formålsparagraf.

§ 1.Formål
Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene[..]

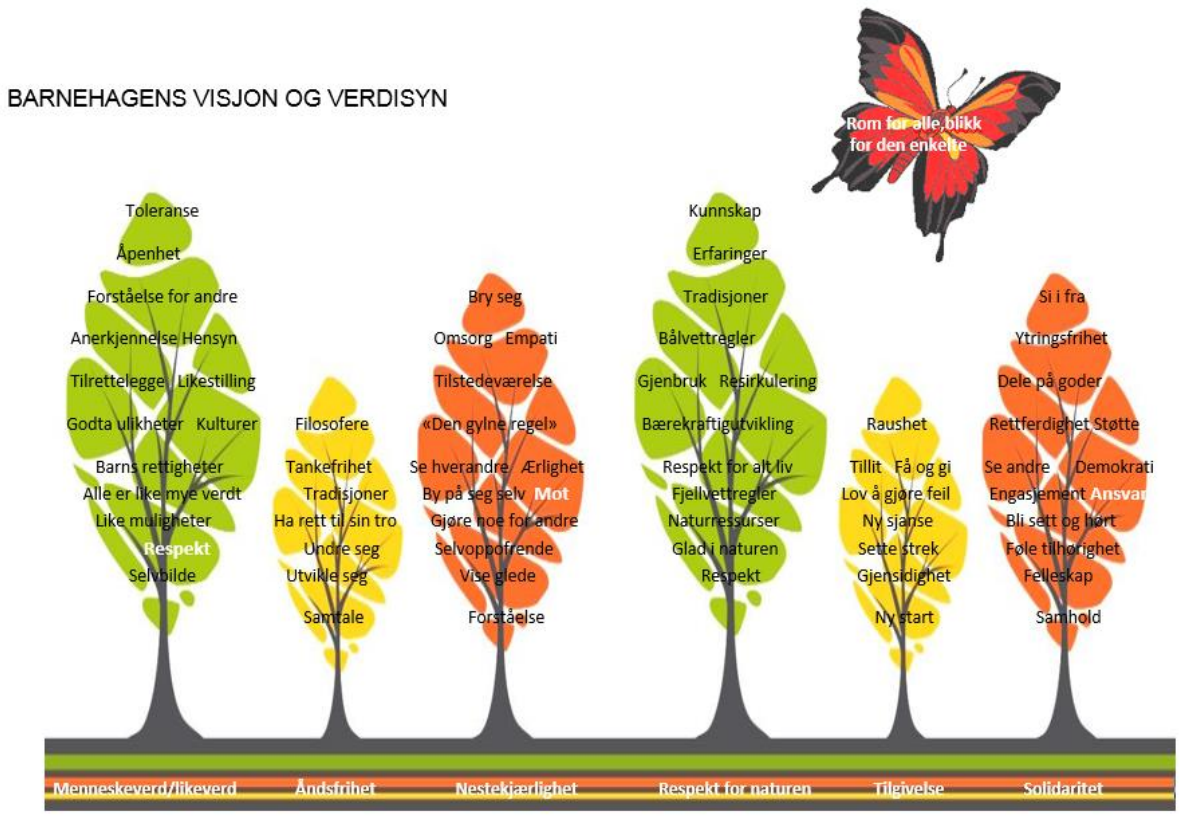

Respekt for menneskeverd og likeverd:

For oss betyr menneskeverd at alle mennesker er like mye verdt på tross av ytre og indre forskjeller. Vi ønsker at barna skal få erfare at ulikheter beriker oss. Vi vil vise respekt for det enkelte menneske og dets behov, og ønsker å vise barna at vi skal opptre hensynsfullt ovenfor hverandre.

For oss betyr likeverd at alle mennesker er like mye verdt tross ulik kultur, tro, kjønn eller forutsetninger. Vi ønsker å gi alle barna like muligheter til å utvikle seg selv, og vi skal vise hverandre respekt selv om vi er forskjellige.

Åndsfrihet:

For oss betyr åndsfrihet at du skal få være den du er, der du er. Med det mener vi at alle skal ha lov til å tro, mene og tenke det de selv vil. Vi ønsker derfor å la barna samtale, filosofere og undre seg sammen. Ved å få kjennskap til at vi har ulike tanker og meninger, tror vi barna vil være bedre rustet til å ha respekt for andre religioner og kulturer. Vi ønsker at alle skal bli møtt med respekt og et åpent sinn.

Solidaritet:

For oss betyr solidaritet å stå sammen, støtte hverandre og oppleve felleskap. Vi ønsker at barna skal oppleve et godt samhold i barnehagen, at de skal lære å handle hensynsfullt og forståelsesfullt. Vi ønsker at barna skal få erfaringer med å vise respekt og støtte, og at vi skal jobbe sammen for felles løsninger og mål. Vi skal også vise omsorg for dem som ikke har det så greit.

Nestekjærlighet:

For oss betyr nestekjærlighet å være glad i menneskene vi omgir oss med, sette pris på den enkelte, se verdien hos den enkelte og ha respekt for andre. Vi ønsker at barna skal lære å gjenkjenne styrker hos andre og seg selv, at de skal få erfaringer med at alle er verdifulle og har noe å bidra med. Vi ønsker at alle skal vise omsorg ovenfor hverandre og ta vare på hverandre her i barnehagen. Vi ønsker at barna skal bli glad i seg selv og forstå sine egne følelser, men likevel bry seg om andre og vise respekt for andres følelser.

Respekt for naturen:

For oss betyr respekt for naturen at vi skal ha omsorg for alt liv som vokser og lever i naturen. Vi ønsker å gi barna gode naturopplevelser, som vi håper vil gi dem ønske om å ta vare på naturen senere i livet. Vi ønsker at barna skal få erfaringer med å sanse, nyte og legge merke til mangfoldet i naturen. Vi ønsker å gi dem kunnskap om naturen og nærmiljøet, og erfaringer med miljøvern og det «å trå varsomt» i naturen.

Tilgivelse:

For oss betyr tilgivelse å kunne vise raushet nok til å tilgi en annens handling. Alle mennesker gjør feil, og det er lov å feile. Vi ønsker å lære barna at vi kan velge å tilgi andre og å gi andre en ny sjanse. På samme måte skal barna selv få erfare at de får starte opp med blanke ark, etter at de selv har gjort dumme ting. Vi ønsker å være gode rollemodeller ved vise at vi kan tilgi det som har skjedd og gå videre. Alle trenger å få erfare at man kan starte på nytt, samtidig som vi må sette strek over det gamle.

BARNEHAGENS INNHOLD

Innhold:		Mål for barna:	Mål for ansatte:
Møte om morgenen 	Vi tar imot barna, og hilser på hverandre.	- Barna skal føle seg sett. - Barna skal få en god start på dagen. -Barna skal få en følelse av å være ventet. - Barna skal føle seg verdifulle. - Barna skal føle seg velkommen.	- Si «Hei» og barnets navn. - Overgang mellom barnehage og hjem skal oppleves som trygg. - Være vennlig. - Hvert enkelt barn skal føle seg sett. - Foreldrene skal føle seg møtt. - Utveksle informasjon.
Lek 	Leken skal ha en fremtredende plass i barnas liv. Leken har egenverdi og er en viktig del av barnekulturen.	- Barna skal få opplevelser og erfaringer igjennom lek. - Barna skal få oppleve vennskap. - Barna skal lære sosiale ferdigheter. - Barna skal ta i bruk kreativitet og fantasi. -Læring gjennom lek.	- Verne om god lek. - Gi tid til lek. -Være lydhøre for barnas behov. -Bidra med vår lekekompetanse. - De ansatte skal legge til rette for lek og aktivitet. - Vise at vi er glad i å være ute. - Gi mulighet for læring gjennom lek.
Samling 	Felles opplevelser for barn og voksne.	- Barna skal få gode og spennende opplevelser. - Barna skal få utvikle fantasi og kreativitet. - Barna skal få komme med ønsker om sanger, eventyr og leker. - Oppleve tilhørighet og felleskap. - Barna skal få være deltakende. - Barna skal få kunnskap om ulike temaer.	- Være engasjerte. - Møte forberedt. - Legge til rette for gode rammer rundt samling. -Skal gi opplevelser og være gøy. -Skal lage gode læringssituasjoner. - Kom aldri tomhendt til samling!
Måltid 	Variert og godt kosthold.	- Barna skal få oppleve fellesskapet rundt et måltid. -Si «ja, takk» og «nei, takk» - Barna bestemmer selv når de er mette. - Barna skal få ulike smaksopplevelser. - Takker for maten.	- Skape gode rammer rundt måltidet. - Gi barna tid. - Innarbeide gode matvaner. - Skape gode samtaler.

Påkledning 	Hvilke klær til hvilket vær? Riktige klær er viktig for trivsel!	-Barna skal få prøve å kle på seg selv. - Barna skal få oppleve mestring. - Barna skal få erfaringer med hva slags klær man må ha til ulikt vær.	- Veilede, oppmuntre og støtte. - Gi ros. - Lære barna å prøve selv. - Oppfordre barna til å hjelpe hverandre.
Turer 	Bli kjent med nærmiljø, oppleve glede ved å ferdes i naturen. Vi vil at barna skal få innsikt i natur, miljøvern og samspill i naturen.	- Barna skal få gode opplevelser og erfaringer fra naturen og uteliv. - Barna skal få mulighet til å undre seg. - Barna skal få variert fysisk aktivitet. - Barna skal oppleve mestring.	- Videreformidle kunnskap om dyr, natur og miljø. - Gi utfordringer i samsvar med alder og utviklingsnivå. - Vise at vi er glad i å være på tur.
Avslutning på dagen 	Vi tar farvel og takker for i dag!	- Barna skal få muligheten til å avslutte dagen på en god måte. - Barna skal få oppleve ros og anerkjennelse. - Barna skal få føle seg verdifulle ved at vi takker for i dag. -Barna rydder før de går.	-"Skryteprate" om barna. - Inkludere barna i samtalene. -Barna får hjelp til å sette ord på dagens opplevelser. - Være tilstede. -Si «ha det og takk for i dag».
Foreldresamarbeid 	Barnehagen skal i samarbeid med hjemmet ivareta barnas behov. Barnehagen skal ha et foreldreråd og samarbeidsutvalg. Samarbeidsutvalget er sammen med skolen.	Forventninger til foreldre: - Åpenhet og tillit. - Gi informasjonen vi trenger. - Ha med riktig tøy til årstid og ekstratøy. - SU godkjenner Årsplanen. - Komme med innspill til temaer på foreldremøtet. - Svare på brukerundersøkelsen. - Følge med på planer og skriv fra barnehagen. -Legg vekk mobilen ved henting av barnet, dette er ditt viktigste møte med barnet i løpet av dagen. - Hente barnet innenfor barnehagens åpningstid. -Komme til avtalte møter, dugnader ol.	- Legge til rette for et godt samarbeid. - Arrangere foreldremøte. - Gi tilbud om foreldresamtaler. - Veilede foreldrene. - Gi informasjon om barnet. - Gi beskjed om hva barnet trenger/mangler av klær. - Skape en trygg arena. - Være gode rollemodeller. -Møte foreldrene med respekt. -Møte foreldrene med vennlighet.

FOKUSOMRÅDE

«Rom for alle, blikk for den enkelte»

I Løten kommune er det utarbeidet en egen kompetanseplan for barnehagene som varer fra 2016 og frem til 2022. Denne planen er bygget ut ifra nasjonal rammeplanverk og kommunes egen strategiplan for barnehager og skoler. Sammen danner disse planene utgangspunktet for vårt arbeid i barnehagen, og i år har vi valgt å legge fokuset på to hovedområder som er fremhevet i strategiplanen: Det psykososiale miljøet og Grunnleggende ferdigheter. Disse hovedområdene omhandler det å skape en trygg arena for alle barn i barnehagen, og at de skal få oppleve glede, mestring, lek og en positiv utvikling i samspill med andre.

«Barnehagene og skolene spiller en helt essensiell rolle i barns utvikling frem til å bli en fremtidig demokratisk medborger. Barn skal oppleve å være en del av et inkluderende læringsmiljø hvor de blir møtt som handlekraftige aktører i sitt eget liv».

Strategisk plan for barnehage og skole 2017-2021, s. 11

Sammen med foreldre danner vi utgangspunktet for den gode barndommen. Med disse to hovedområdene som er hentet ifra strategiplanen ønsker i Ådalsbruk barnehage gjennom barnehageåret 2021-2022 å utpeke noen satsningsområder som danner grunnlaget for vårt daglige pedagogiske arbeid:

Barns medvirkning

Barns medvirkning handler om å ta barnets utrykk på alvor, og at barnet selv skal oppleve å være aktør i eget liv, og at de har en reel innflytelse over barnehagens daglige liv. I Ådalsbruk barnehage har vi fokus på at alle barn skal oppleve en demokratisk deltakelse ved at de medvirker i hva som skal være barnehagens innhold ut ifra sine ønsker og behov. Uten et bevisst forhold til barns rettigheter om medvirkning kan vi som jobber rundt barn stå i fare for å ivareta andre sine perspektiver fremfor barna. Barns medvirkning blir fremhevet både gjennom Rammeplan for barnehager, Barnehageloven og FN`s barnekonvensjon.

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt utrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet»

(Rammeplanen, s 21)

«Rom for alle,
blikk for den enkelte»

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse er en helt sentral forutsetning for å fungere i samspill med andre, og omhandler både holdninger, ferdigheter og kunnskaper som utvikles gjennom samspill med andre, men det handler også om de miljømessige rammene som ligger til grunn for barnets utvikling av den sosiale kompetansen. Her spiller foreldrene i samarbeid med barnehagen en viktig rolle. Sosial kompetanse kan oversettes med «kunsten å omgås hverandre». I Ådalsbruk barnehage bruker vi aktivt LØFT smart som en metode for å jobbe systematisk med å utvikle barns sosiale kompetanse, og vi er opptatt av å skape et miljø i barnehagen som er preget av anerkjennelse, forståelse, trygghet, tilhørighet og at det alltid er personalet sitt ansvar å skape trygge og gode relasjoner slik at barnet skal bli trygg på seg selv og utvikle en positiv selvfølelse. Forskning viser at dersom et barn har dårlig selvfølelse, vil det også ha utfordringer med å hevde seg i sosialt samspill med andre og vil sjelden oppleve anerkjennelse fra andre. På bakgrunn av denne kunnskapen er det viktig at personalet legger til rette for en positiv utvikling av hvert enkelt barns både selvhevdelse og selvfølelse. Rammeplanen for barnehager understreker også betydningen av å jobbe med sosial kompetanse i barnehagen og at alle barn skal få erfare å være en del av fellesskapet og i et positivt samspill med andre mennesker.

Lek

Leken står helt sentral i barnets liv, og kan betegnes som et kjerneelement i barnets utvikling og skal ha en sentral plass i barnehagen. Å ta leken på alvor handler om å sette barns medvirkning på dagsorden, da forskning viser at barn ønsker i all hovedsak å leke når de er i barnehagen. Lek er viktig for barns helse og trivsel, og fremmer blant annet utviklingen av kreativitet, fantasi, selvtillit, mestringstro, i tillegg til fysiske, sosiale, kognitive og emosjonelle styrker og ferdigheter. Margareta Öhman utdyper lekens betydning på denne måten:

«Lekens viktigste kjennetegn er koblet til det jeg kaller lekens egenverdi; som følelse av glede, nysgjerrighet, opplevelse av kompetanse, å kunne bestemme selv, å finne sine egne kreative og personlige utrykk i leken, opplevelse av samhørighet med andre, og at det i lekens finnes en slags flow.

Språkstimulering

Vi støtter oss til forskning som sier noe om at barns språklige utvikling i barnehagen er av stor betydning for senere lese-og skriveferdigheter, og er et essensielt element knyttet til tidlig innsats. Det er derfor viktig at barnehagen legger til rette for at barn skal få ulike erfaringer med å utforske språk og bidra til at barn får utforske og utvikle sin språkforståelse. I Ådalsbruk barnehage er vi opptatt av å bruke ulike virkemidler for å stimulere barns språk, blant annet gjennom sang, eventyr, dramatisering, rim og regler, og ikke minst gjennom leken.

Bevegelse, kropp og helse

Barn opplever, erfarer og lærer med hele kroppen og ved bruk av alle sanser. Vi er opptatt av å skape og legge til rette for at barn skal oppleve glede gjennom bevegelse, og at en god fysisk og psykisk helse henger sammen. Gjennom å legge til rette for varierte aktiviteter ut fra barnas alder og behov ønsker vi å stimulere til gode vaner og handlingsmønstre som varer livet ut i tråd med det som står i Rammeplanen for barnehager.

«Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger».

Rammeplanen for barnehager, s.31

ARBEIDSMETODE: LØFT smART

Vår arbeidsmetode er valgt på bakgrunn av Rammeplan for barnehager, hvor det er påpekt hvor viktig det er å jobbe med sosial kompetanse og livsmestring fra tidlig barneår. I tillegg har kommunen utarbeidet en strategiplan for oppvekst og en kompetanseplan for barnehagene med fokus på psykososialt miljø. Dette er helt i tråd med arbeidet vi gjør i LØFTsmART.

Hva er LØFT?

LØFT er en løsningsfokusert arbeidsmåte som går ut på at det du gir mest oppmerksomhet får du mest av. Barn har ikke problemer – de har bare ferdigheter de ikke har lært seg enda. LØFT innebærer at vi gir barnet mer oppmerksomhet når det faktisk lykkes med noe og støtter dem aktivt når de gjør fremskritt.

Hva er smART?

SmART oppvekst er et forebyggende prosjekt som skal ruste barn, unge og voksne til å takle livene sine bedre. Alle vil før eller senere møte motgang, og da er det avgjørende hvordan vi er rustet til å takle den. Alle mennesker har sin personlighet og sine egenskaper som peker seg ut mer enn andre, vi har alle ca 3-5 styrker som er våre signaturstyrker. Ingen er like gode på alle områder, men alle har sine styrker. Gjennom at barna blir kjent med ulike karakteregenskaper vil de lettere kunne se hva som er sine styrker og andres styrker.

Hva er ART?

ART står for Agression Replacement Training. Målsettingen vår med å jobbe med ART er å trene opp prososial atferd hos barna, lære dem alternative akseptable handlinger og strategier ved konfliktløsning (se egne tips under).

Vår egen jobbing med LØFT smArt:

Vi har et stort fokus på styrkebasert tenking, som er grunnleggende i alle disse retningene. Relasjonskompetansen barna får er med på å forebygge uønsket adferd dem imellom, da de får øving i å se etter andres styrker i stedet for svakheter. Vi har til hensikt å øke barns glede over" å være på vei" i en læringsprosess, med god støtte fra omgivelsene. Når barn får en positiv bekreftelse på at det de gjør er bra, får de tillit til seg selv, gjør flere gode valg i samhandling med andre og øker dermed sin sosiale kompetanse.

BARNEHAGENS ARBEIDSMETODE

LØFT+smART= LØFT smART

Det du gir mest oppmerksomhet får du mest av

Barn har ikke problemer- de har bare ferdigheter de ikke har lært seg enda

Innebærer at vi gir barnet mer oppmerksomhet når det faktisk lykkes med noe og støtter dem aktivt når de gjør framskritt

Skal hjelpe barn, unge og voksne til å takle livene sine bedre.

Alle har sin personlighet og sine egenskaper

Ingen er god på alt men alle er gode på noe

Se sine og andres styrker

Agression
Replacement
Training

Alternative akseptable handlinger og strategier ved konfliktløsning

Her er Smart- bamsen som bor på Løkja:

Vi skal være på lysglimtjakt og skryteprate

Vi heier barnet fram til mestring

Vi møter barnet med øyekontakt

Vi skal være gode rollemodeller ved konfliktløsning

Vi møter barnet med et smil

Vi gir konkret ros

HVORDAN MØTER VI BARNA?

Vi skal gi omsorg

Vi skal bekrefte barnas følelser

Vi tar barnet på «fersken» i å gjøre noe bra

Vi skal ha gode samtaler med barnet

Vi lar barna lære og mestre ut fra egne forutsetninger

Vi viser barnet respekt, vi snakker med og ikke til barnet

Målsettinger

- Barnet skal bli den beste utgaven av seg selv og utvikle en god selvfølelse

- Vi skal legge merke til og si høyt det vi verdsetter hos barna og kollegaer

- Vi skal legge vekt på,de positive handlingene til barna for å skape gode relasjoner og positive mestringssituasjoner

- Vi jobber aktivt med at barna skal lære å gjenkjenne positive karaktertrekk både hos andre og også hos seg selv

- Forebygge uønsket adferd barna i mellom

GODE LØFTSMART RÅD TIL FORELDRENE

- Hils på og snakk med barn og foreldre du møter i barnehagen.

- Vis at du liker barnets venner, snakk med og om dem, og inviter dem gjerne med på aktiviteter eller på besøk.

- Snakk positivt om andre barn og deres foreldre.

- Husk at alle barn har ferdigheter de ikke har lært seg ennå, så vær raus med andre barn, slik du vil at andre skal være raus med barnet ditt!

- Dine holdninger smitter over på barna selv om du ikke er klar over det. Det å inkludere, i stedet for å stenge noen ute, er faktisk et viktig ansvar voksne har.

- Vær bevisst hvordan du snakker med barnet ditt dersom det formidler opplevd utestenging eller annet. Gir du barnet automatisk en offerrolle? Du skal selvfølgelig ta barnet på alvor, og anerkjenne barnets følelser, men vær klar over at du bare får høre den ene siden av historien.

- Det er de voksnes ansvar å sette fokus på den andre parten i en konflikt også. Ikke anklag noen, prøv heller å få barnet til å være ærlig på hvilke følelser det hadde, hva det ikke likte, og snakk om hvordan den andre kanskje følte det.

- Tenk at dere foreldre har den viktigste rollen. Dere må ta ansvar for barnas gode fellesskap, da voksne skaper vennskap.

Lær barna gode strategier når de er sinte:

- Når du har lyst til å slå
- Når du er irritert og sint
- Når du er irritert og sint
- Når du er irritert og sint
- Når du er irritert og sint
- Når du er irritert og sint

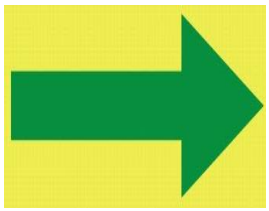

putt henda i lomma
gå bort
tell tennene med
pust dypt
telle baklengs
ta ett skritt tilbake

KULTUR FOR LÆRING

Kultur for læring er et forbedrings- og innovasjonsarbeid der grunnskoler og barnehager i alle kommuner i Hedmark deltar. Intensjonen med prosjektet er at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Det er mange involverte i barn og unges oppvekst og dannelse. Alle har det til felles at de ønsker å bidra til at det enkelte barn og ungdom utvikler kunnskaper, holdninger og ferdigheter slik at det kan bidra i samfunnet på en selvstendig og ansvarsfull måte. Kultur for læring handler om den kulturen barn og ungdom vokser opp i. For å gi hver enkelt den beste mulighet i livet er det viktig at det er en god kultur for læring gjennom hele barne- og ungdomstiden.

Den overordnede målsettingen for barnehagene er å heve barns språklige og sosiale kompetanse som på sikt skal føre til at faglige resultater i grunnskolen i Hedmark heves. Nå går barnehagene inn i siste fase i prosjektet Kultur for læring og det blir gjennomført en kartleggingsundersøkelse i løpet av høsten. Dette vil gi oss innsikt i hvordan barn, foreldre og personalet oppfatter hverdagen til barna, og ikke minst får vi en god mulighet til å se hva vi skal jobbe ekstra med for å fortsatt nyttiggjøre oss den store innsatsen som er lagt ned i prosjektet.

I Ådalsbruk barnehage vil vi gå i gang med kompetansepakken «Gode rutinesituasjoner» som handler om å se på vår egen praksis i forhold til daglige situasjoner i barnehagen som måltid, stell, hvile og påkledning. Disse situasjonene tar relativt mye tid og bør derfor ha god kvalitet med tanke på relasjon og samspill mellom personal og barn. Rutinesituasjonene er voksenstyrte og har et praktisk formål samtidig som de skal oppleves som gode for barna.

PROGRESJONSPLAN FAGOMRÅDENE

Rammeplan for barnehagenes oppgaver og innhold har nedfelt syv fagområder som barna skal møte i løpet av sin tid i barnehagen. Dette er fagområdene;

- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Kunst, kultur og kreativitet
- Kommunikasjon, språk og tekst
- Nærmiljø og samfunn
- Natur, miljø og teknologi
- Kropp, bevegelse, mat og helse

Med utgangpunkt i disse syv fagområdene skal barnehagen gi barna grunnleggende kunnskaper og erfaringer innen aktuelle temaer. Vi skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær, gi passende utfordringer og opplevelser. Vi har laget en progresjonsplan over de syv fagområdene og hva vi ønsker at barna skal erfare på ulike nivåer.

	1-2 åringene	2-3 åringene	3-4 åringene	4-5 åringene	5-6 åringene
Antall, rom og form Barnet skal ha materiell og leker som gir utfordring med sortering, klassifisering og sammenligning. Og som inspirerer til konstruksjon. 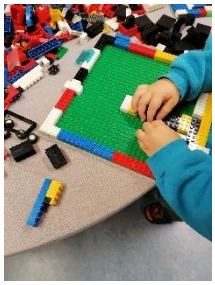 	Få erfaring med puttekasser. Leke med klosser og duplo. Få erfaring med ulike former. Få erfaring med størrelser f.eks gjennom eventyr og sang. Få erfaring med telling.	Leke med materiell som gir erfaring med sortering. Lære å sortere, rydde ting på plass. Enkle puslespill.. Memory. Telle til fem. Kunne enkle former.	Lek med lego. Få kjennskap til farger og telling gjennom sanger og regler. Telle til 10. Puslespill. Forstå noen farge navn. Leke med form og mønster.	Telle til 20. Spill med terning. Sortere i kategorier (farger, former, egenskaper). Gi erfaring med tall og forståelse av mengde i starten av tallremsen. Kjenne begreper/ plassering som foran, bak, ved siden. Forstå flere fargenavn. Få erfaringer med problemløsning av ulikt slag.	Lese tallene 1-10. Forståelse for tall opp til ti. Lese terningen uten å telle. Kunnskap om ulike mønstre og størrelser. Kunne trekant, firkant og sirkel. Bli kjent med begrepene kvadrat og rektangel. Mengdeforståelse. Telleregler. Klassifisere i over- og underbegreper. Kjenne til enkle måleenheter. Kjenne motsatte begreper som størst/minst, gammel/ny.
Nærmiljø og samfunn Barnet skal få utforske verden rundt seg, og få en begynnende forståelse for sammenhenger i nærmiljø og samfunn. 	Bli trygge på barnehagens inne- og uteområde. Bli kjent med barnehagens rutiner. Høre til, være en del av gruppa. Små turer i nærmiljøet.	Turer og opplevelser i nærmiljøet. Oppleve å være en del av fellesskapet. Være med i feiringen av samefolkets dag.	Bli kjent med Naffen og trafikksikkerhet. Oppleve medbestemmelse. Oppleve at de er en del av et større fellesskap. Bli kjent med ulike familieformer. Bli kjent med historier fra lokalsamfunnet., Klevfoss ol.	Bli kjent med Klevfoss. Erfare at handlinger kan få konsekvenser. Fortelle litt om seg selv og sin familie. Oppleve selvbestemmelse. Kjennskap til grunnleggende trafikk regler.	Få kjennskap til demokratiske prosesser. Bli kjent på skolens inne- og uteområde. Kunne eget navn og adresse. Brannvernuka, kunne nødnumrene. Ikke forsøple, ta ansvar. Ta vare på miljøet.

Etikk, religion og filosofi Barna skal få en begynnende forståelse for at vi har ulike syn og meninger. Og de skal lære å respektere forskjellighetene. 	Lære å omgås andre. Oppleve trygghet i barnehagen. Vente på tur. Dele på oppmerksomhet, og dele leker. Delta i barnehagens markering av høytider. Si hei og ha det.	Lære enkle sosiale regler. La barna få tid og ro til å undre seg. Vise omsorg. Dele med andre. Begynnende forståelse for rett og galt.	Bli kjent med karakteregenskapene (smart). Vise høflighet. Hjelpe til. Vise takknemlighet, for eksempel takke for maten.	Vi bruker bilder og litteratur som beskriver ulike sosiale ferdigheter. Kunne hevde seg selv og sine behov, samtidig ta hensyn til andre. Undre seg og utforske ulike spørsmål rundt livet og seg selv. Vente på tur.	Bli stimulert til undring og filosofi, gjennom litteratur og samtaler. Besøk i kapellet før jul. Bli kjent med hvorfor vi feirer ulike høytider. Skolestarterne pynter juletreet. Respekt for andres tanker og meninger. Respekt for ulikheter. Finne løsninger i konflikter.
Natur, miljø og teknologi Barna skal lære å ta vare på og bli glad i naturen. Vi skal bruke hele kroppen og sansene. Miljøfyrtårn®	Få erfaring med uteområdet vårt i all slags vær, og gjennom alle årstider. Leke med ulike materialer som gress, sand, vann og snø.	Gå på tur til skogen. Bruke alle sansene ute i naturen. Få erfaringer med ulike underlag. Bruke Ipad. som læringsverktøy. Bruke ulike naturmaterialer i formings-aktiviteter. Se på vann i ulike former.	Få kjennskap til ulike insekter og dyr. Kjennskap til årstider. Innføring i avfallssortering. Utfordre kroppen i ulikt terreng. Bruke naturmaterialet til lek, forming og konstruksjon.	Oppleve naturen med alle sanser. Bruke Svartelva for å lære om livet i vann. Studere småkryp og planter under lupe. Få begynnende erfaringer med tekniske hjelpemidler. Få erfaring fra ulike fysikk forsøk.	Få erfaring med tekniske leker og teknikk i hverdagen (PC, kamera og lignende.) Lære om miljøvern. Få erfaring med barnehagens system for avfallssortering. Oppleve undring over naturens mangfold. Få grunnleggende innsikt i samspillet i naturen.
Kunst, kultur og kreativitet Barna skal få kulturelle og estetiske opplevelser. Barnehagen er en kulturformidler. 	Få erfaring med enkle formings opplevelser. Enkle pekebøker. Delta på små samlingsstunder med sang og musikk. Få høre enkle eventyr, sanger, rim og regler.	Delta i samling med sang, musikk. Bevegelse til musikk. Enkel dramatisering, bordteater. Tegne og male. Få erfaringer med ulikt materiale og verktøy.	Være med på dramatisering av sang og eventyr. Få erfaring med ulike teknikker og materialer. Bli introdusert for saks og klipping. Utkledning, og rollelek. Få erfaringer med ulike kulturelle og estetiske utrykk.	Kunne flere farger. Tegne. Fargelegge. Tegne former. Riktig blyantgrep, grep om saksa. Kunne fortelle en historie.	Mestre klipping etter strek. Tegne mer detaljert. Eksperimentere med farger. Bruke fantasien og lage en fortelling. Øve på å bruke en hånd i ulike aktiviteter.

Kropp, bevegelse, mat og helse Gjennom motorisk aktivitet skal barna oppleve mestring og få økt kunnskap om kroppen. Det skal oppleves som lystbetont å være i fysisk aktivitet. (les også om HOPP på s. 27) 	Lek inne og ute. Få utfolde seg på sitt nivå. Innarbeide rutiner, god veksling mellom aktivitet og hvile. Prøve ulike smaker og konsistenser. Prøve å kle av seg selv. Vaske hender før mat. Holde skje selv.	Do-trening, med påfølgende håndvask. Variert fysisk aktivitet inne og ute. Gå selv, på korte turer. Bevegelses-leker. Fast turdag. Prøve å kle på seg selv. Vaske hender selv. Få varierte mat/smaks opplevelser.	Få ulike fysiske erfaringer. Aktiv bruk av natur og nærmiljø. Fast turdag i uka. Utvikle kroppsbevissthet ved bruk av sanger, regler og massasjelek. Leke i ulendt terreng. Sangleker med bevegelser. Få en begynnende forståelse fra hvor maten vår kommer fra.	Mulighet til å gå på ski. Hoppe tau og paradis. Trene på av og på kledning. Kaste og ta imot stor ball. Kunne navnet på ulike kroppsdeler. Respekt for egen og andres kropp.	Mestre av og på kledning. Trene selvstendighet og hygiene. God grov og finmotorikk. Ha oversikt over klærne sine. Hjelpe andre ved av og på kledning. Varierte og allsidige aktiviteter. Ha kjennskap til hvor kjøtt, egg, melk og korn kommer fra. Og hva dette kan brukes til i et måltid.
Kommunikasjon, språk og tekst Barna skal lære å utrykke egne følelser og behov. De skal utvikle språket i takt med alder og forutsetninger. 	Enkle peke og billedbøker. Sang og regler med bevegelse. Benevning av ting og det vi gjør Imitere lyd og handlinger. Bruke kroppen for å utrykke behov. Si hei og ha det.	Lære enkle sanger med bevegelse. Bruke pekebøker. Svare ja og nei. Begynne å utrykke egne behov verbalt. 3 ords setninger.	Få kjennskap til farger gjennom ulike aktiviteter og spill. Bøker tilgjengelig for barna. Bruke rim, regler og eventyr. Gjenfortelle fra opplevelser. Bruke språket aktivt for å formidle tanker og følelser. Lytte og vente på tur i samtale.	Kunne navn på ulike farger. Fortelle sammenhengende. Dramatisere. Lytte til lydbøker. Gjenkjenne enkle tall og symboler.	Kunne gjenkjenne og skrive navnet sitt. Kunne rime. Klappe stavelser i navn og ord. Lytte ut lyder i navnet sitt. Øve inn riktig skriveretning. Begynnende kjennskap til bokstaver. Lytte til tekst uten bilde.

Det er stor stas å være eldst i barnehagen, og barn har store forventninger til det å være «skolestarter». De ser for seg både privilegier og det å få litt ekstra oppgaver og ansvar dette siste året, og det får de også. Vi har vår egen «klubb» en dag i uka, der hovedmålet er å styrke fellesskapsfølelsen gjennom felles opplevelser, lek, mestring og glede, samtidig som barna forberedes på overgangen til skolen.
Hva skal så til for at et barn er klart for skolen, og hva gjør vi på klubben? Aller først vet vi at trygghet og trivsel er avgjørende for god læring. Dessuten er rutiner og struktur i livet generelt, viktig for at barna skal bli robuste, og tåle livets opp-og nedturer. Vi er opptatt av at barna skal få et godt grunnlag og en motivasjon for å begynne på skolen, og at de innehar erfaringer, kunnskaper og ferdigheter for å oppnå dette.

Fysisk og motorisk utvikling:

Vi øver, slik at barnet blant annet skal være rimelig trygg på å: krabbe, klatre, krype, løpe, rulle, hoppe, gå baklengs, stupe kråke, kaste/ ta imot, snurre, krysse midtlinjen, balansere, stå på ett ben, øye-håndkoordinasjon, klippe og ha et godt blyantgrep.

Vi vet at barn lærer mer og bedre dersom de er fysisk aktive før, under eller etter læring. «Aktive barn bruker hjernen mer aktivt til å løse kompliserte oppgaver enn mindre fysisk aktive barn. Forskning viser at det er sammenheng mellom utholdenhet, hjerneutvikling og kognisjon» (Senter for læring og utvikling)

Språkferdigheter:

Å kunne uttrykke seg muntlig er en god start på skoletilværelsen. I barnehagen har vi fokus på hvordan man innleder en samtale med andre; se på vedkommende, smil og si «hei». Barnet bør også kunne delta i en samtale om enkelt innhold. En viktig forutsetning for en god skolehverdag er også at barnet kan gi uttrykk for egne behov. Det er fint om barnet kan gjenfortelle en historie det har lyttet til, og gjerne også selv kunne fortelle en kort historie. Barnets evne til å lytte til høytlesning er også viktig. Mye av læringen i skolen skjer ved å lytte.
Det er viktig å kunne ta imot, forstå og utføre beskjeder og oppgaver. Skolehverdagen består av mange beskjeder og instrukser, særlig når en aktivitet skal avsluttes og en ny påbegynnes. Det samme gjelder når felles oppgaver presenteres eller barna får beskjeder i fellesskap. Hvis barnet forstår slike instruksjoner og beskjeder har det et godt grunnlag. Gjennom aktiviteter på klubben forbereder vi barna på dette.
Rim, regler, rytme er språkstimulerende, og er en del av innholdet på klubben. Vi har også fokus på å gjenkjenne sitt eget navn og kunne skrive det.

Selvstendighet:

Barnet forventes nå å kunne kle av og på seg selv, og holde en viss orden på sine saker/på sin plass. Vi øver også på det å ta ansvar for å komme seg på do i tide, tørke seg selv og så vaske hender som ren rutine etterpå.

Selvkontroll:

Det å kunne innrette seg etter hvilken setting man er i er en viktig sosial ferdighet. Fram mot skolestart øver vi på det å kunne sitte i ro på plassen sin når det er forventet, være stille og å gi de andre arbeidsro.

Konsentrasjon:

Det å sitte stille og det å konsentrere seg er to sentrale, men også vanskelige biter som må falle på plass tidlig for at barnet skal finne seg til rette på skolen, trives og lære. Vi øver på å fokusere på en oppgave, konsentrere seg over tid, og fullføre denne på egen hånd.

Antall, rom og form:

Gjennom lek og eksperimentering vil vi legge til rette for at barna skal få trening i å finne logiske resonnement, at de kan oppdage mønstre, sammenhenger og system. Puslespill kan være et eksempel på dette. Her lærer barnet å tenke logisk og å se biter i forhold til et stort bilde. Før skolestart øves det på farger og former, og det å sortere noe etter f.eks størrelse eller farge. Barna får også trening i å telle til minst 10, og en forståelse av hva tall, antall og mengde innebærer.

Arbeidsformen vår er alltid lekbasert. Det skal i utgangspunktet være morsomt å lære, samtidig som vi altså jobber mer strukturert på klubben enn ellers. Det vil være mange aktiviteter der barna er nødt til å samarbeide, men også individuelle oppgaver der de må øve på selvstendighet. Det er dessuten en viktig egenskap å kunne glede seg på andres vegne, og heie på dem, tåle at andre er i fokus. Alle trenger å føle på litt motgang og motstand av og til, uten å føle seg helt motløs. Vi bruker gjerne ulike spill som en fin måte å øve seg på alt det ovenstående.

«HOPP» I BARNEHAGEN

«HOPP» står for **H**elsefremmende **opp**vekst. Løten kommune har en målsetning om å skape en sunnere livsstil blant barn og unge. Helse- og familietjenesten har jobbet med dette gjennom et samarbeid med barnehager, foreldre og foreningsliv. Høsten 2017 ble samarbeidsprosjektet HOPP etablert. Løten kommune er så langt den eneste kommunen i Hedmark som jobber med dette prosjektet.

Fra 2019 er det barnehagene i Løten kommune som driver HOPP-prosjektet videre ved å fokusere på mat, aktiviteter og gode vaner i hverdagen. Vi skal være med på å bygge en sunn livsstil hos barn og unge for å bidra til bedre læringsforhold, økt trivsel, samt forebygge livsstilssykdommer og inaktivitet. Målet er også at barn skal bli glade i fysisk aktivitet og samtidig få utviklet sine motoriske ferdigheter.

Barna er i barnehagen store deler av dagen, og det blir vår jobb å motivere barna til fysisk utfoldelse. Det er anbefalt at alle barn er i fysisk aktivitet med høy intensitet hver eneste dag. Vi tilrettelegger slik at aktivitetene blir lystbetont.

Kosthold er en viktig del av prosjektet, og barnehagene har blitt enda mer bevisste på valg av pålegg og at varmmaten er sunn. Vi skal bruke frukt og grønnsaker, og sikre at barna får kjennskap til et variert kosthold med fokus på smaksglede.
For å nå målsetningen er det opprettet et eget forum i kommunen som løfter hverandre opp og frem, representert ved en HOPP-koordinator fra hver barnehage. De øker den fysiske aktiviteten i hverdagen og tilrettelegger slik at aktivitetene er lystbetonte. Med tanke på motorikken er det utarbeidet et årshjul med fokus på ulike momenter innenfor motorikk for hver måned.

TRAFIKKSIKKER BARNEHAGE

Trafikk er et spennende tema i barnehagen som passer godt i hverdagen. Barna opplever trafikk når de er på tur, hver gang de drar til og fra barnehagen med foreldrene. De erfarer og lærer trafikk gjennom lek og observasjon av hva de voksne gjør.

Barn har ikke de samme forutsetningene som voksne til å forstå alt de ser og opplever i trafikken. De er impulsive, og kan for eksempel lett glemme at de er i ferd med å krysse veien hvis de oppdager noe spennende eller er i lek. Det er derfor veldig viktig at vi har fokus på trafikkopplæring allerede i barnehagen.

Ådalsbruk barnehage ble godkjent trafikksikker barnehage i 2017. Det betyr at vi gjennom året lærer barna trafikkregler for fotgjengere, at vi lærer dem å bruke sansene sine i trafikken, og at vi snakker om bruk av bilbelte, sykkelhjelm og refleks.

Vi har ukentlige turer utenfor barnehagen, og fokus på trafikkregler er en selvfølge da vi går langs veien. På slutten av året pleier vi å ha en egen "trafikk uke" med mye leker og aktiviteter for barna, der de får vist fram hva de har lært. I tillegg skal vi i år ha tema innenfor språk, der vi fokuserer på ulike symboler. Her er det naturlig å trekke inn ulike trafikkskilt og symboler vi møter langs veien.

Barnehagen har et pedagogisk opplegg, «Naffens trafikkboks», som er utarbeidet av NAF. Denne tar vi fram i perioder i løpet av året. Her er det to hånddukker som lærer barna om de viktigste temaene i trafikken.

Det er viktig at også **foreldrene** gjør det de kan for å lære egne barn om trafikksikkerhet, og at de tar nødvendige grep. For eksempel:

- **Sikre barn i bil** til og fra barnehagen i godkjent barnesete -dette gjelder også dersom barna blir med andre hjem
- **Stopp motoren på bilen på parkeringsplassen – uansett!**
- Påse at barn som sykler til barnehagen bruker **sykkelhjelm**, og at de i så fall **sykler med foreldre**, og ikke ferdes alene
- Vær bevisst på **hvilken side av veien dere går på**, og husk refleks til liten og stor da forholdene tilsier det
- Husk å alltid **lukke og låse porten** da du kommer eller går fra barnehagen, **vi har ingen barn å miste!**
- **Kjør alltid hensynfult langs skoleveien !** Husk også at mange barn bor et godt stykke unna skolen og barnehagen**.**

SAMARBEIDSPARTNERE

Skolen og SFO
Samarbeidet mellom barnehage, skole og SFO synes vi er veldig viktig, og vi har en helt unik mulighet fordi vi ligger under samme tak. Barna i barnehagen har mulighet til å bli både kjent og trygg på skolen og SFO før de starter der. Dette gjør at overgangen mellom barnehage og skole blir myk, og barna er trygge i det fysiske miljøet før de starter. Barna i barnehagen har sett og blitt kjent med flere av de ansatte på skole og SFO før de begynner, samtidig som de kjenner mange av barna. Vi har også noen felles møtepunkter med skolen igjennom året.

Løten kommune har utarbeidet en egen plan som skal sikre overgangen på en best mulig måte for barn og foreldre.

Barneverntjenesten
Alle kan en eller annen gang i livet komme i en vanskelig livssituasjon, hvor de har behov for hjelp og støtte til å ivareta egne barns omsorgsbehov. Og i slike tilfeller har barnevernet et ansvar for å hjelpe familien. Barnevernet kan sette inn ulike hjelpetiltak for å øke foreldrekompetansen, kompensere for mangler i omsorgen, eller avlaste foreldrene.

Hovedoppgaven til barnevernstjenesten er å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg i rett tid.

Ansatte i barnehagen er pålagt opplysningsplikt uten hinder av taushetsplikt §22 i barnehageloven. Dette betyr at om ansatte i barnehagen er bekymret for et barn plikter de å melde ifra til barnevernet.

Gjennom et aktivt og positivt samarbeid mellom barnehage, barnevern og foreldre vil man øke muligheten for å finne gode løsninger på vanskelige situasjoner.

Andre samarbeidspartnere:

- Helsestasjonen
- HIPPT (Hedemarken interkommunale pedagogisk psykologisk tjeneste)
- Spesialpedagogene
- Spe- og småbarnsteamet